

Розділ 1

На задвірках школи

Похмурого осіннього дня на задвірках школи плакало дівча. Його звали Джил Поул, а плакало воно тому, що у школі її постійно ображали. Та наша історія не про шкільне життя, тому розводитися довго про школу, де навчалася Джил, наміру не маю, до того ж ця тема аж ніяк не з приємних. Скажу тільки, що школа та була з тих, що звуться сумісноосвітніми, тобто там навчалися разом хлопчики й дівчатка, хоча деякі вважали такі школи несумісними з освітою, а викладачів у таких школах прозивали не освітянами, а «несусвітянами». Річ у тому, що у своїй діяльності «несусвітяни» трималися таких поглядів, що дітлахам, хоч хлопчикам, хоч дівчаткам, слід надавати якомога більше свободи, тобто дозволяти робити все, що заманеться. Та, на біду, єдине, до чого сягала уява десятип'ятнадцяти найстарших учнів, було знуцання з молодших. Ось чому в стінах тієї школи коїлося бозна-що. У будь-якій звичайній школі про те довідалися б та рішуче припинили б усі негаразди ще в першій чверті, та тільки не тут. У цій школі ніхто нічого не припиняв, і, навіть коли про неблагопристойні вчинки ставало відомо, все одно хуліганів і капосників ніхто не карав та зі школи не виганяв.

— Гм-м... Який цікавий феномен, — казав у таких випадках директор школи, — із психологічного погляду...

Із тими думками він викликав бешкетника до себе й вів із ним виховні бесіди. Та якщо ти знав, що і як йому відповідати, то покарання тобі не загрожувало, навпаки — ти міг потрапити до нього в улюбленці.

Ось чому похмурого осіннього дня на мокрій від мряки доріжці, що пролягала між задньою стіною корпусу, де була розташована спортивна зала, та заростями колючого чагарника, стояла і плакала дівчинка на ім'я Джил Поул. І ще не висохли її сльози, як із-за рогу, засунувши руки в кишені та насвистуючи, випірнув хлопчина. Ще крок — і він би налетів на неї.

— Ти що, зовсім не дивишся, куди йдеш?! — відсахнулася Джил.

— Та годі вже! Не починай... — відмахнувся був хлопчик, та, помітивши вираз її обличчя, пом'якшав, — ти... чого, Поул?

Джил лише скривилася — так буває, коли буцімто й бажаєш щось мовити, та тільки-но розтулиш рота, як сльози знов стискають горло.

— Що, знову вони? Як і завжди? — насупив брови хлопчик і ще глибше сунув руки в кишені.

Джил мовчки кивнула. Пояснювати не було чого — про кого йдеться, обоє знали й без зайвих слів.

— Це вже аж ніяк... Але що того гірше, це те, що ми... — він говорив із найкращих почуттів, але робив це так незграбно, ніби збирався прочитати Джил нотацію.

І тут дівчинка не витримала (що, погодьтеся, вельми природно для людини, яка хотіла добряче виплакати, а їй завадили).

— Та краще б ти йшов своєю дорогою та не пхав носа в те, що тебе не стосується! — урвала вона його на півслові. — Ніхто на допомогу тебе не кликав. Теж мені, вчитель знайшовся: розповідати, що кому краще, а що — ні. Ти й сам у них за побігача. Ти що ж пропонуєш: і нам скакати під їхню дудку?

— Цур тобі! — образився хлопчик і від образи так і сів на порослий травою пагорб, уздовж якого тягнувся живопліт, та одразу ж підскочив, бо трава виявилася замокрою для сиденьок. На нещастя, повне ім'я хлопчика — Юстас Бяклі, хоча поганим хлопчиськом він аж ніяк не був.

— Поул, — заблагав він, — де ж твоє почуття справедливості? Хіба ж цієї чверті я перед кимось плазував? Хто, як не я, виступив проти Картера на захист малого кроленяти? А хто зберіг таємницю Співвенсі, навіть коли мене били? А чи знаєш ти...

— Не знаю і знати не хочу, — схлипнула Джил.

Бяклі помітив, що вона ще не прийшла до тями, і вчинив так, як йому підказав здоровий глузд, — простягнув їй карамельку. Іншу він сунув до рота собі. Потроху Джил заспокоїлася і вже дивилася на речі більш помірковано.

— Вибач, Бяклі, — нарешті мовила вона, — я погарячувала. У цій чверті ти й справді не такий, як був.

— А про попередню чверть краще забудь — звісно, якщо зможеш, — відповів Юстас. — Бо тепер я зовсім інша людина. Яким же я був кепським хлопчиськом — навіть згадувати млосно!

— Гм... Чесно кажучи, так воно й було, — не заперечувала Джил.

— Але ж тепер я зовсім інший, чи не так? Ти ж і сама помітила.

— І не тільки я. Так усі кажуть. До речі, от учора Елеонора Безтолоччі почула, як Одета Шалопайль саме так і сказала в роздягальні. А сказала вона от що: у цій чверті отой нахаба Бяклі зовсім рук відбіг — наступної чверті треба буде ним зайнятися першорядно.

Юстас здригнувся. У школі всім добре було відомо, що воно таке, коли тобою хочуть «зайнятися». На якусь хвилюк запала тиша і стало чутно, як з вишневого листячка на землю падають великі краплі.

Тишу перервала Джил:

— А й справді, з якого дива ти так змінився?

— Саме, як ти кажеш, з дива, бо на канікулах зі мною трапилося таке... таке... — із загадковим виглядом почав Юстас.

— Яке — таке? — не витримала Джил.

Та Юстас знов замовк щонайменше на цілісіньку хвилину. Нарешті він наважився:

— Послухай, Поул... Здається, ти ненавидиш оцю школу так само, як і я, тобто всім серцем.

— А що, хіба не видно?

— Що ж, раз так — тобі можна довіряти.

— Дуже люб'язно з твого боку, — пирхнула Джил.

— Це й справді дуже велика таємниця... Послухай, Джил, а чи вмієш ти вірити? Я маю на увазі... чи здатна ти повірити в те, у що ніхто не вірить?

— Та, взагалі, ще якось не доводилося, але я можу спробувати.

— А якби, наприклад, я сказав тобі, що на тих канікулах був не де-небудь, а в іншому світі? Розумієш?

— Не дуже, — зізналася Джил.

— Нехай так, — наполягав Юстас, — а припустімо, як тобі сказав би, що побував у таких місцях, де тварини

розмовляють людською мовою, де трапляються усілякі дива, а чаклунство — буденна справа; словом, усе, мов у чарівній казці.

Тут Бяклі зніяковів та почервонів.

— А яким вітром тебе туди завіяло? — спитала Джил і теж почервоніла.

— Звичайним чаклунством, а іншого шляху немає. — Тут Юстас перейшов на шепіт: — Зі мною були ще двоюрідні брат і сестра. І нас усіх разом — ф'юють! — і завіяло. Вони там бували й раніше.

Як не дивно, але тепер, коли обоє перемовлялися пошепки, Джил здатна була повірити Юстасу. Аж раптом її охопила неймовірна підозра, і несподівано для самої себе вона накинулася на Юстаса з люттю дикої тигриці:

— Якщо ти вирішив поглузувати з мене, то я й знати тебе не хочу! Нізащо!

— Та щоб мене підняло та гепнуло! — обурено замахав руками Юстас. — Нащо мені тебе дурити? Якщо хочеш, я можу заприсягнутися.

...Коли я вчився у школі, ми мали звичку присягатися на Біблії — так і казали: «На Біблії присягаюсь!», та в цій Експериментальній школі Біблія була не в пошані.

— Облиш, — вирішила Джил. — Я й так тобі вірю.

— І нікому не розповіси?

— За кого ти мене маєш?

Несподівана розмова захопила увагу Джил та відволікла від сумних думок про безнадійну Експериментальну школу, але доки вони змовницьки озиралися навкруги, в очі їй впало похмуре осіннє небо, краплі дощу на листі, і вона одразу ж пригадала, що довга осіння чверть тільки-но почалася і що попереду на неї чекає майже три місяці безвиході.

— От тільки що з того? Все одно ми тут і нікуди нам звідси не подітися, чи не так?

— А я от що тобі скажу: коли ми поверталися звідти додому, *дехто*, — тут Юстас зробив наголос, — сам сказав, що молодшим Певенсі (то мої кузен і кузина) зворотного шляху туди вже немає. Я гадаю, немає тому, що вони побували там тричі, а більше, мабуть, не можна. Але ж про мене він нічого не казав. А раз не казав — то, може, я ще повернуся. І от я гадаю, а чи не можна...

— ...самим зробити щось, аби чаклунство відбулося, — підхопила Джил.

Юстас кивнув.

— Щось на кшталт отого, аби накреслити крейдою коло, написати в ньому чудернацькими літерами чаклунські слова, стати посередині та проспівати закляття?

Юстас замислився, а потім рішуче похитав головою.

— Узагалі, раніше я й сам так гадав, хоча до справи руки так і не дійшли. Але тепер мені здається, що всі ті магічні кола та все таке інше — нісенітниця, та й годі. Ні-ні, йому б це не сподобалося. Чого доброго, він ще вважатиме, ніби ми таким чином напрошуємося в гості.

— Ти весь час згадуєш про нього... А хто ж той він?

— Там, — Юстас хитнув головою кудись убік, — його називають Аслан.

— До чого ж незвичне ім'я.

— Але воно і вповнину не каже того, який незвичний він сам, — значуще промовив Юстас. — Гадаю, нічого страшного з того не буде, якщо просто попрохати. Давай-но станемо поруч, простягнемо руки вперед, долонями додолу... На острові Раманду ми саме так і робили.

— На якому-якому острові?

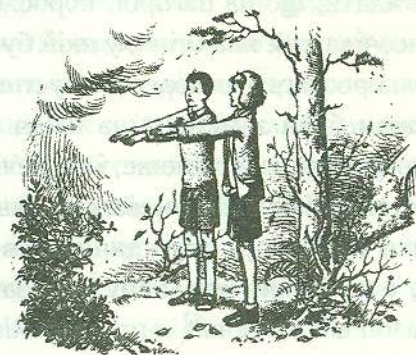
— Потім розповім... Іще треба, мабуть, повернутися обличчям до сходу. Зажди-но! Де в нас схід?

— Не знаю, — чесно визнала Джил.

— Ніколи не міг зрозуміти, чому дівчатка не розуміються на сторонах світу.

— Але ж ти теж не знаєш, — обурилася Джил.

— Знаю, знаю, просто ти весь час мене відволікаєш. Так... Якщо мох тут, то схід — там. Ставай-но обличчям до отих дерев. А тепер повторюй за мною.

— Що повторювати?

— Звичайно те, що я скажу! — І він почав: — Аслане, Аслане, Аслане!

— Аслане-Аслане-Аслане, — луною вторувала йому Джил.

— Будь ласка, Аслане, дозволь нам обом до твоєї країни... У цю мить вони почули галас, що долинав з-поза рогу спортивної зали.

— Поул! Я знаю, де вона! Вона десь тут за школою ридма реве. Притягти її сюди?

Джил і Юстас лише презирнулися, не змовляючись, кинулися до лаврових кущів і мерщій угору стрімким схилом, пірнаючи поміж кущів, та ще й з такою швидкістю, якій міг